

افزایش بیماران بدحال کرونایی با تست منفی

روند مراجعه بیمارانی که در چند روز گذشته آزمایش کرونایشان منفی شده و حالا وضعیتشان وخیم است، به بیمارستان‌ها افزایش یافته است.

روند مراجعه بیمارانی که در چند روز گذشته آزمایش کرونایشان منفی شده و حالا وضعیتشان وخیم است، به بیمارستان‌ها افزایش یافته است. دبیر انجمن متخصصان علوم آزمایشگاهی می‌گوید محل قرارگیری ویروس دل‌تا در مجرای تنفسی تغییر کرده و نمونه‌گیری‌ها به درستی انجام نمی‌شود.

به گزارش ایسنا، روزنامه همشهری نوشت: «تعداد بیماران مبتلا به کرونا همچنان بالاست. بر اساس آمار وزارت بهداشت تنها در یک شبانه روز اخیر ۳۴ هزار و ۹۱۳ نفر به شمار مبتلایان کرونا اضافه شده است؛ هر چند که به گفته متخصصان و مسئولان نظام سلامت این تعداد را باید ۲ تا ۳ برابر کرد تا به عدد واقعی رسید. همچنین آمار جان باختگان هم روز گذشته به عدد ۴۵۸ نفر رسید که رکوردی جدید در پیک پنجم است. در یک هفته گذشته بیشترین آمارهای ابتلا و مرگ و میر در پیک پنجم ثبت شد. در این وضعیت مراکز درمانی دیگر جوابگوی این حجم از مراجعه‌ها و بستری‌ها نیست. با این که در روزهای گذشته گزارش‌ها و تصاویر متعددی از وضعیت نابسامان بستری بیماران در محوطه بیرونی ساختمان برخی از بیمارستان‌ها منتشر شده، اما حالا در آغاز ورود به سومین هفته مرداد، کادر درمان بیمارستان‌ها می‌گویند در ۲ روز گذشته میزان شلوغی مراجعه‌ها به مراکز درمانی کمی روند آرام‌تری به خود گرفته است؛ هر چند که همچنان تخت‌ها پر است و انتقال بیماران اورژانسی به بخش‌های درمانی و آی‌سی‌یو به کندی صورت می‌گیرد؛ اتفاقی که باعث شده با وجود تعداد کمتر مراجعان باز هم بیماران پشت درهای اورژانس و بخش‌ها معطل بمانند. گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد که کمبود تخت و نیروی انسانی، روند کند رسیدگی به بیماران و ظرفیت کم دستگاه‌ها و تجهیزات درمانی نسبت به بیماران بستری در مراکز درمانی مهم‌ترین مشکلی است که مبتلایان به کرونا در پیک پنجم با آن مواجه شده‌اند اما این تمام ماجرا نیست و علاوه بر این، منفی شدن تست‌های PCR با وجود ابتلا هم آنها را با مشکلات زیادی مواجه کرده است؛ کسانی که با وجود داشتن علائم بیماری تست‌هایشان منفی می‌شود اما در کمتر از یک هفته با افزایش علائم و تنگی نفس و تست‌های اسکن ریه متوجه وخامت وضعیت جسمانی‌شان می‌شوند و دیرتر به مراکز درمانی مراجعه می‌کنند؛ اینها همان ناقلان خاموش‌اند.

روند کمی آرام‌تر اما همچنان بحرانی

در بیمارستان شریعتی بخش پذیرش اورژانس چندان شلوغ نیست اما تخت‌های پذیرش موقت پر است و همین تعداد کم بیماران باید ساعت‌ها معطل بمانند. برای انتقال بیمار از اورژانس به بخش حداقل ۲۴ ساعت باید منتظر ماند. تا همین چند روز پیش تعداد آمبولانس‌های در انتظار تحویل بیمار در این بیمارستان و دیگر مراکز دولتی قابل توجه بود اما دیروز آنها هم مراجعات کمتری داشتند. یکی از رانندگان اورژانس به همشهری می‌گوید: «این‌طور نیست که تماس‌ها کم شده باشد اما در برخی موارد تشخیص اعزام وجود ندارد و کمتر بیمار به بیمارستان‌ها اعزام می‌کنیم.»

او در پاسخ به این سؤال که آیا با اعزام بیمار به وسیله اورژانس تسریع در خدمات رسانی یا شانس بستری افزایش پیدا می‌کند، می‌گوید: «ما فقط بیمار را تحویل می‌دهیم و می‌رویم. این‌طور نیست که با اعزام اورژانس وضعیت بستری آسان‌تر شود. باید نوبت رعایت شود هم برای مراجعه‌حضوری و هم اعزام‌ما. هر بیماری اگر بدحال باشد خود تریاژ بیمارستان اقدامات لازم برای تسریع در روند بستری او را انجام می‌دهد.»

در بیمارستان امام خمینی هم وضعیت به همین صورت است. شرایط شلوغ در اورژانس نسبت به گذشته بهتر شده؛ چرا که یک ساختمان مجزا برای بیماران درمان سرپایی در نظر گرفته شده و بخش قابل توجهی از مراجعه‌کننده‌ها به آنجا منتقل شده‌اند. در این میان هم یک طبقه همکف پایین ساختمان نیمه‌کاره به صورت صحرایی آماده پذیرش بیماران شده است. با این همه در این بیمارستان هم تختی برای بستری نیست و بیماران همچنان چشم انتظار خالی شدن تخت‌ها هستند.

پیمان صابریان، سرپرست اورژانس کشور، در این باره از افزایش ۲ تا ۳.۵ برابری تماس با اورژانس خبر می‌دهد و می‌گوید: «در پیک پنجم، همکاری دانشگاه‌های علوم پزشکی و اورژانس برای بستری بیماران کرونایی و غیر کرونایی افزایش پیدا کرده تا فرایند بستری‌ها آسان‌تر شود. البته اعزام بیمار به بیمارستان‌ها از سوی اورژانس با دقت بیشتری صورت می‌گیرد؛ چرا که همکاران ما بر بالین بیمار حاضر می‌شوند و او را معاینه می‌کنند. آنها در تماس با پزشک متخصص عفونی وضعیت بیمار را می‌سنجند و در صورت ضرورت بیمار به مراکز درمانی منتقل می‌شود و این باعث می‌شود که انتقال دقیق‌تری برای بیمار مبتلا به کرونا اتفاق

صابریان ادامه می دهد: «هم اکنون ۹۰۰ تا هزار انتقال روزانه بیمار در تهران توسط اورژانس به مراکز درمانی صورت می گیرد.»

انتظار طولانی برای خالی شدن تخت ها

در اغلب مراکز درمانی بخش های جدید افتتاح شده و حتی در محوطه بیرونی هم تخت هایی با دستگاه های اکسیژن کوچک گذاشته شده است. بیماران با شرایط تنفسی حاد تا رسیدن نوبت ویزیت، روی این تخت ها قرار می گیرند و اکسیژن به آنها وصل می شود تا نوبت ویزیت یا بستری در اورژانس به آنها برسد.

در حیاط بیمارستان امام خمینی زن جوانی روی تختی دراز کشیده و حتی نای حرف زدن ندارد: «از ۸ صبح اینجا هستم اما حالا که ساعت ۱۲ شده هنوز تختی خالی نیست که بستری ام کنند.»

۴ ساعت انتظار در فضای باز بیمارستان او را معذب کرده و به همسرش اصرار می کند که به خانه برگردد اما ضعف جسمانی امانش را بریده و باید همچنان منتظر بماند. محوطه بیمارستان مانند روزهای قبل، شلوغ نیست اما این وضعیت حکایت از در دسترس بودن تخت ها ندارد. یکی از نگهبانان جلوی در اورژانس می گوید: «دو سه روزی است که شلوغی کمتر شده اما بیماران ترخیص نمی شوند و این بار زمان ماندن شان در بیمارستان طولانی تر شده است. بخش ها خالی نمی شود تا بیماران منتقل شوند، به همین دلیل حتی همین تعداد بیمارانی که کمتر از روزهای قبل شده اند، باید معطل بمانند.»

در بیمارستان مسیح دانشوری ۱۰ تخت روبه روی اورژانس قرار گرفته و هر کس مشکل تنفسی دارد، روی این تخت ها به او اکسیژن وصل می شود. تخت و فضای درمانی در این بیمارستان کمبودی ندارند اما یکی از پرسنل بیمارستان تأکید می کند که کادر درمانی به اندازه نیست و فرصت رسیدگی به تمام بیماران را ندارند. خدمات درمانی داخل اورژانس انجام می شود. پرستاران و نیروهای خدمات از بیماران منتظر در فضای باز بیمارستان می خواهند تا صبر کنند.

چالش کمبود نیروهای درمان در پیک پنجم

وضعیت بیمارستان های تهران در روزهای گذشته مورد انتقاد بسیاری از بیماران است. نادر توکلی، معاون درمان ستاد فرماندهی مدیریت بیماری کرونای تهران، در این باره توضیحاتی می دهد: «در پیک پنجم کرونا ما افزایش فضای درمانی داشتیم و مشکلی از نظر فضای فیزیکی و تخت وجود نداشت اما نکته مهم کمبود نیروی انسانی است که حتی با وجود افزایش تخت، باید نیروی کافی برای ارائه خدمات به بیمار وجود داشته باشد.»

به گفته این مسئول در دو روز گذشته روند مراجعات ثابت شده اما روند قابل توجه نیست؛ چرا که این روند تا یک هفته و ۱۰ روز آینده هم ادامه داشته باشد تا به عنوان یک شرایط کاملاً پایدار درباره آن اظهار نظر کرد.

توکلی در پاسخ به این سؤال که اگر باز هم شیب مراجعات صعودی شود، آیا مراکز درمانی تهران ظرفیت پذیرش دارند، می گوید: «تمام امکانات درمانی در تهران برای سرویس دهی به بیماران کرونایی در نظر گرفته شده اما روند افزایشی بستری ها در روزهای اخیر در مقایسه با ۱۶ ماه گذشته سابقه نداشته است. البته ما ظرفیت افزایش ۱۰ درصدی خدمات درمانی را نسبت به شرایط فعلی داریم.»

افزایش تست های منفی و بالارفتن حجم بیماران

نگرانی از وضعیت پاندمی کرونا در ایران، ابعاد تازه ای به خود گرفته است؛ هر چند که پیش از این هم اعلام می شد تست های منفی کاذب، دردسرساز است اما در پیک پنجم، بسیاری از بیماران با درگیری بالای ریه، برگه تست منفی کرونا را در دست دارند. حالا تعداد زیادی از بیماران سرپایی و بستری شده، با تست منفی مراجعه می کنند. گزارش میدانی از تعدادی از بیمارستان ها نشان می دهد بیماران پس از چند روز از اعلام منفی شدن تست کرونای شان، با نشانه های شدید بیماری مراجعه می کنند؛ اتفاقی که منجر به سختی درمان و بالارفتن خطر مرگ شان شده است. در کنار همه اینها، ناقل بودنشان هم منجر به درگیری تعداد بیشتری از اطرافیان شان می شود. تعدادی از این بیماران را می شود در بیمارستان مسیح دانشوری دید؛ کسانی که چند روز پیش تست شان منفی شده اما حالا بالای ۴۰ درصد درگیری ریه دارند.

یکی از این بیماران، زن بارداری است. او می گوید که ابتدا تصور کرده سرماخوردگی است اما با اضافه شدن سرفه های مداوم و

ضعف جسمانی، تست کرونا داده اما نتیجه تست منفی بوده است. چند روز بعد با تنگی نفس به بیمارستان مراجعه کرده و اسکن ریه گرفته. حالا مشخص شده که ریه هایش ۵۰ درصد درگیر شده است و باید در اورژانس بستری شود اما تخت خالی نیست و باید منتظر بماند. حالا او نگران جنین اش است.

داوود پیام طبرسی، رئیس بخش عفونی بیمارستان مسیح دانشوری، به همین موضوع اشاره می کند و می گوید که در شیوع دلتا نباید تنها به انجام تست اکتفا کرد؛ «ظرفیت ما انجام ۱۰۰ هزار تست روزانه است که هم اکنون روزانه کمتر از ۴۰ هزار نمونه آنها مثبت می شود. با وجود قدرت سرایت ویروس در شرایط کنونی برای خیلی ها نیاز به انجام تست نیست و هر کسی که علائم تنفسی دارد مبتلاست و باید قرنطینه شود یا برای سپری کردن روند درمانی به بیمارستان مراجعه کند.»

با این همه اما حالا سؤالات زیادی درباره درستی این تست ها و نحوه نمونه گیری آنها می شود که محمدجواد غروی، دبیر انجمن متخصصان علوم آزمایشگاهی، به آنها پاسخ می دهد. به گفته او افزایش تست های کاذب منفی کرونا به دو دلیل اتفاق افتاده است؛ یکی این که محل استقرار ویروس دلتا در انتهای مجرای تنفسی است و نه ابتدای آن، به همین دلیل چون نمونه گیری از حلق و بینی صورت می گیرد بنابراین ویروس شناسایی نمی شود. دلیل دوم هم ضعف بودن تکنیک های نمونه گیری است.

به گفته غروی در مراکز نمونه گیری، مخصوصا مراکز دولتی، نمونه گیری خیلی عمیق و آن قدر که سواپ درست و اصولی تا آخر سینوس های بویایی یا در انتهای حلق برده شود، انجام نمی شود. به همین دلیل چون نمونه گیری به درستی انجام نمی شود، معمولا ۵۰ درصد تست ها با وجود کیفیت خوب کیت ها و دستگاه های آزمایشگاهی، منفی می شود.

غروی درباره تأثیر کیفیت کیت های تست پی سی آر و تأثیر آن در منفی شدن تست ها توضیح می دهد: «هم اکنون همان کیت هایی استفاده می شود که از ابتدای پاندمی کرونا در اختیار داشتیم. دستگاه ها هم تغییر نکرده، اما جای قرارگیری ویروس تغییر کرده و مراکز نمونه گیری هم به دلیل آموزش کم کارکنانشان موجب رقم خوردن چنین شرایطی شده اند.»

او همچنین درباره این که با وجود افزایش آزمایش ها آیا ضریب خطا هم افزایشی خواهد بود و آیا می توان از این پس به تست های PCR اعتماد کرد، می گوید: «این احتمال وجود دارد اما چندان مورد توجه نیست. این شرایط باعث رد کردن قطعی این تست ها نیست؛ چرا که مثبت شدن این تست ها ۱۰۰ درصد قابل اعتماد است اما منفی ها اغلب کاذب است. البته باید در انجام این تست ها به نکاتی هم توجه شود؛ از جمله نحوه نمونه گیری و محلی که قرار است آزمایش انجام دهد. مواردی از انجام تست در برخی آزمایشگاه ها وجود دارد که پاسخ منفی است اما با تکرار تست در آزمایشگاه های مطمئن تر تست مثبت اعلام می شود. این شرایط برای این واریانت دلتا رخ داده و در گذشته شاهد چنین وضعیتی در سویه های دیگر نبودیم.»

دبیر انجمن متخصصان علوم آزمایشگاهی همچنین درباره ارکان تشخیص و تأیید ابتلا به کرونای دلتا توضیحاتی می دهد: «آزمایش اولیه غربالگری خون، درست انجام دادن تست PCR و اسکن ریه در مجموع در کنار علائم ابتلا، می تواند نوع ابتلای بیمار به کدام سویه کرونا را مشخص کند. هرچند اکنون به توصیه متخصصان هر نوع علائمی را باید کرونا در نظر گرفت و زمان طلایی درمان را از دست نداد.»